

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ..... สำนักงานนิติการ งานการคดีและร่างระเบียบ โทร. ๓๑๓๙, ๒๐๓๖
ที่ ..... วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕
เรื่อง ..... ตอบข้อหารือเกี่ยวกับการพิจารณาตำแหน่งศาสตราจารย์พิเศษ คณะนิติศาสตร์

เรียน รองอธิการบดีฝ่ายบริหารศูนย์ลำปาง

ตามที่ กองบริการการศึกษา ได้มีบันทึก ที่ ศธ ๐๕๑๖.๐๖/พ.๒๓๗ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๕ ขอหารือถึงหลักเกณฑ์การแต่งตั้งศาสตราจารย์พิเศษ ให้กับอาจารย์พิเศษ ผู้ที่เคยปฏิบัติงานเป็นคณาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยคุณสมบัติและการแต่งตั้งศาสตราจารย์พิเศษ พ.ศ. ๒๕๓๓ ข้อ ๓ วรรคสาม กำหนดให้สามารถนำระยะเวลาปฏิบัติงานในช่วงเวลาที่ปฏิบัติงานเป็นคณาจารย์ประจำมาคำนวณรวมกับระยะเวลาในระหว่างที่เป็นอาจารย์พิเศษได้ แต่ต้องเป็นอาจารย์พิเศษติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี นั้น

คณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาปัญหากฎหมายของมหาวิทยาลัย ในคราวการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕ พิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

ที่มาของปัญหา

คณะนิติศาสตร์ ได้เสนอชื่ออาจารย์พิเศษของคณะนิติศาสตร์ท่านหนึ่ง เพื่อขอรับการแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์พิเศษ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยคุณสมบัติและการแต่งตั้งศาสตราจารย์พิเศษ พ.ศ. ๒๕๓๓ โดยได้ชี้แจงถึงประวัติของผู้ได้รับการเสนอชื่อดังกล่าว ว่า สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกและเคยรับราชการเป็นอาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่คณะนิติศาสตร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ จนถึงปีการศึกษา ๒๕๕๐ และต่อมา เมื่อพ้นจากตำแหน่งได้รับเชิญให้เป็น อาจารย์พิเศษ ของคณะนิติศาสตร์ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๒, ๒๕๕๓ และในปีการศึกษา ๒๕๕๔ ได้ทำการสอนครบถ้วนแล้วในรายวิชาที่รับผิดชอบอยู่ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔ (อยู่ในภาค ๑/๒๕๕๔) จึงถือได้ว่าได้เป็นอาจารย์พิเศษครบ ๓ ปีการศึกษา มีคุณสมบัติครบตามข้อ ๓ วรรคสามของข้อบังคับ ฯ

กองบริการการศึกษา ได้ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ถูกเสนอชื่อแล้วเห็นว่า ผู้ได้รับการเสนอชื่อที่เป็นอาจารย์พิเศษตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๒ (ภาค ๑/๒๕๕๒) จนถึงปัจจุบัน (วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๕^๑) ซึ่งยังไม่สิ้นภาคการศึกษาที่ ๒/๒๕๕๔ จึงยังไม่อาจถือได้ว่าได้ปฏิบัติงานเป็นอาจารย์พิเศษมาแล้วติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามปี จึงได้หักท้วงไปยังคณะนิติศาสตร์ แต่คณะนิติศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าแม้ยังไม่สิ้นภาคการศึกษาที่ ๒/๒๕๕๔ แต่ผู้ได้รับการเสนอชื่อได้ปฏิบัติงานสอนในรายวิชาที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้นแล้ว กรณีจึงถือได้ว่าได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นอาจารย์พิเศษครบสามปีการศึกษาแล้ว

^๑ วันที่ตามบันทึกกองบริการการศึกษา ที่ ศธ ๐๕๑๖.๐๖/พ.๒๓๗ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๕

ประเด็นข้อหารือ

ฝ่ายบริหารวิชาการและวิจัย จึงได้เสนอเรื่องเพื่อขอหารือในประเด็นดังกล่าวว่า การที่ผู้ได้รับการเสนอชื่อ ซึ่งเคยเป็นคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย และต่อมา ได้ปฏิบัติงานเป็นอาจารย์พิเศษ โดยทำการสอนในปีที่ ๓ เสร็จสิ้นแล้วตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ ๑/๒๕๕๔ แต่ในขณะที่ได้รับการเสนอชื่อเพื่อขอรับการแต่งตั้งยังไม่สิ้นปีการศึกษา จะถือว่าได้ปฏิบัติงานติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๓ วรรคสามของข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยคุณสมบัติและการแต่งตั้งศาสตราจารย์พิเศษ ฯ ได้หรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติในการพิจารณาเรื่องการนับระยะเวลาตามข้อบังคับ ฯ นี้ต่อไป

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาปัญหากฎหมายของมหาวิทยาลัย

คณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาปัญหากฎหมายของมหาวิทยาลัยพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามข้อบังคับ ฯ ข้อ ๓ วรรคสาม ที่กำหนดให้ ผู้สมควรได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์พิเศษ ซึ่งเคยปฏิบัติงานเป็นคณาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อาจนำระยะเวลาการปฏิบัติงานในช่วงเวลาดังกล่าวมาคำนวณรวมกับระยะเวลาในระหว่างที่เป็นอาจารย์พิเศษได้ แต่ต้องเป็นอาจารย์พิเศษติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี คำว่าสามปีตามข้อบังคับนี้หมายถึงสามปีการศึกษา ซึ่งโดยหลักการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย ในกรณีที่เป็นการศึกษาในระบบทวิภาค² ปีการศึกษาหนึ่งจะมีสองภาคการศึกษาหรือในกรณีที่เป็นการศึกษาระบบไตรภาค³ ปีการศึกษาหนึ่งจะมีสามภาคการศึกษา

การกำหนดให้มีตำแหน่งศาสตราจารย์พิเศษ มีวัตถุประสงค์เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติให้แก่ผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นอาจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งมีผลงานทางวิชาการและได้ทำการสอนในฐานะอาจารย์พิเศษในระดับมหาวิทยาลัยมาชั่วระยะเวลาหนึ่งซึ่งเห็นว่าเหมาะสม ซึ่งตามข้อบังคับ ฯ ข้อ ๓ กำหนดไว้แตกต่างกันตามระดับวุฒิการศึกษา กล่าวคือไม่ต่ำกว่า ๕ ปี, ๑๐ ปี และ ๑๕ ปี รวมถึงกรณีบุคคลนั้นเคยเป็นคณาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัย สามารถนำระยะเวลาปฏิบัติงานในช่วงเวลาดังกล่าวมาคำนวณรวมกับระยะเวลาในระหว่างที่เป็นอาจารย์พิเศษได้ แต่ต้องเป็นอาจารย์พิเศษติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี ซึ่งเป็นกรณีตามประเด็นที่หารือนี้

การกำหนดระยะเวลาให้ผู้สมควรได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์พิเศษต้องได้ทำการสอนในฐานะอาจารย์พิเศษมาชั่วระยะเวลาหนึ่งนั้น มีลักษณะเป็นการกำหนดคุณสมบัติประการหนึ่ง การที่จะนับเป็นหนึ่งปีการศึกษาเพื่อให้มีคุณสมบัติครบถ้วน จำต้องนับถึงวันสุดท้ายของภาคการศึกษาที่สองหรือภาคการศึกษาที่สามแล้วแต่กรณีของปีการศึกษานั้น

ดังนั้น เมื่อความปรากฏว่าผู้ได้รับการเสนอชื่อตามกรณีนี้หารือ เป็นอาจารย์พิเศษมาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๒ ติดต่อกันมาจนถึงปีการศึกษา ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นปีการศึกษาปัจจุบัน แต่ในขณะที่ได้รับการเสนอชื่อยังไม่ถึงวันสิ้นภาคการศึกษาที่ ๒ กรณีจึงยังไม่อาจนับเป็นอีกหนึ่งปีการศึกษาได้ ผู้ได้รับการเสนอชื่อ

² ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๖.๒ การศึกษาในมหาวิทยาลัยใช้ระบบทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในปีหนึ่ง ๆ เป็นสองภาคการศึกษาปกติซึ่งเป็นภาคการศึกษาที่บังคับ คือภาคหนึ่งและภาคสอง .....

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๕ .๒.๑ การศึกษาในระบบทวิภาค ปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ ซึ่งเป็นภาคการศึกษาที่บังคับ คือภาคหนึ่งและภาคสอง

³ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๕.๒.๒ การศึกษาในระบบไตรภาค ปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งเป็น ๓ ภาคการศึกษาปกติ ...

